

Újságíró-konferencia Szegeden

Romák és országkép a médiában

Munkatársunktól

„Médiavilág ma és holnap” címmel szervezett két-napos konferenciát Szegeden az Újságíróképzésért Alapítvány és a Német Szövetségi Köztársaság budapesti nagykövetsége. A tegnap kezdődött tanácskozáson két témakörben tartanak előadásokat. Egyrészt a média országkép-alakító szerepéről, másrészt a magyarországi romák médiában való megjelenítéséről beszélnek a meghívottak.

A konferenciát dr. Róka Jolán, a Szegedi Tudományegyetem Médiatudomá-

nyi Tanszékének vezetője és Christian Reising, a német nagykövetség sajtóattaséja nyitotta meg tegnap délután az egyetem aulájában. Az ezt követő plenáris ülésen Borókai Gábor kormányzóvivő beszélt a politikát és az újságírást érő jövőbeni kihívásokról. Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezető-helyettese „Média és politika: a kormány és az ellenzék szerepe” címmel tartott előadást. „Az újságírás ABC-je” címmel magyarul is megjelent könyvről beszélt dr. Clau-

Egyetem Szociál tudományi Intézetének professzora, dr. Stephan Rufl-Mohl, a Berlieni Szabad Egyetem professzora pedig az európai újságírás lehetőségeit és hátráit vázolta fel az érdeklődőknek.

A konferencia második napján, ma 10 órától többek között Hardy Mihály újságíró, Fischer György, a Gallup Intézet kutatási igazgatója, Horváth Aladár, a Roma Polgárjogi Alapítvány elnöke, valamint Horváth Szilárd, az MTV Rt. Híradójának főszerkesztője tart előadást.

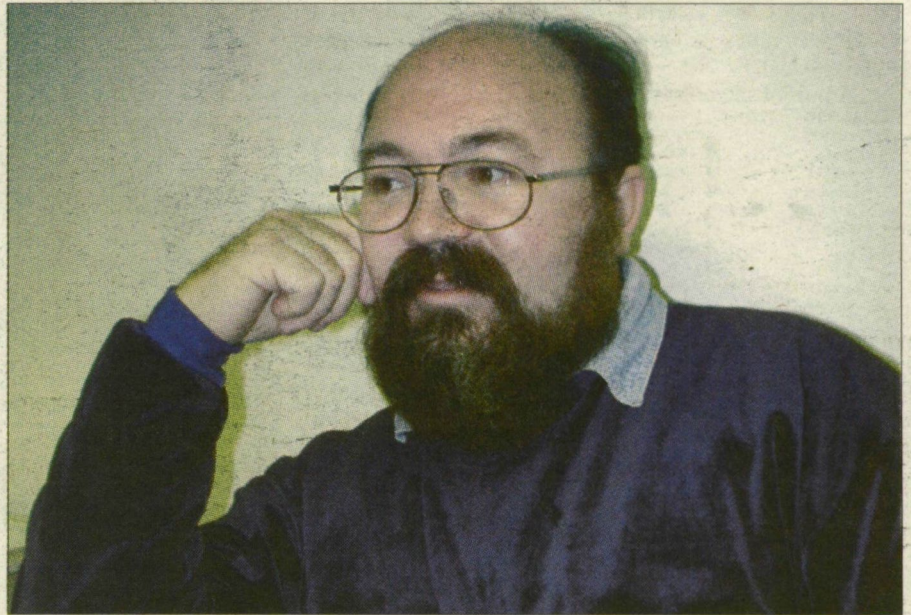
Az államosított magyar vagyont államosították Romániában Magyar javak, román lelemények

Magyar vagyon román kézen” címmel mutatnak nemrégiben a Sik Sándor könyvesboltban Vincze Gábor szegedi történész könyvét a második világháború után zárolt, majd államosított romániai magyar vagyontól.

Mintegy 200 millió, második világháború utáni amerikai dollárra tehető az a magyar vagyon, amelyet Romániában 1945 után lefoglaltak, majd államosítottak, és ez az összeg nagyságrendben megfelel a Szovjetunióknak Magyarország által fizetett jóvátétellel – derül ki Vincze Gábor szegedi történésznek a témában frissen megjelent könyvéből. A két ország kommunista vezetése 1953-ban kötött megállapodást arról, hogy Magyarország és Románia kölcsönösen lemond a háború utáni követeléseiről. A történész kimutatása szerint az egyezmény nyomán Budapest legalább hússzor nagyobb magyar vagyont mondott le, mint a Magyarországon maradt román követelés.

Vincze Gábor „Magyar vagyon román kézen” című könyve dokumentumokat sorakoztatva szól arról, hogy miként alakult a magyar vagyon sorsa az 1945-ös zárlattól az 1948-as államosításig, a magyar állam milyen erőfeszítéseket tett, hogy a kezdetben burkoltan államosított vagyont felszabadítsa, majd a nyílt államosítás után kárpótlási igénnyel lépjen fel, és hogyan ért véget moszkvai nyomásra a vita egy Magyarország számára rendkívül hátrányos egyezménnyel. A

Vincze Gábor történész: „1953-ban legalább 20-szor nagyobb magyar vagyont mondunk le, mint a román követelés.” (Fotó: Karnok Csaba)

szerező magyar vagyontként a magyar állam Romániában lévő vállalatai, pénzügyi intézményei, ingatlanai, valamint a magyar természetes és jogi személyek hasonló vagyona mellett a Romániában élő magyar nemzetiségű személyek elvett tulajdonát és érdekeltségeit, illetve a magyar tulajdonban lévő, Romániában bejegyzett részvénytársaságokat is számba vette. Az 1945 után elvett magyar vállalatok némelyike ma is működik, mint a nagyváradi sörgyár, amely egykor a kobányai Dreher 100 százalékos tulajdonában volt, más részüket a román gazdaság vette tönkre, de vannak olyanok is, amelyek, mint a kolozsvári Dermata (utóbb Clujana) cipőgyár, amelyet a kilencvenes években számoltak fel. Vincze Gábor a román államosítás kapcsán rámutat arra, hogy miután 1945 után teljesen jogszertlenül zárolták a magyar vagyont, 1948-ban az akkora

már államosított magyar vagyont államosították ismét Romániában. A történész arra a „leleményességre” is rámutat, amellyel a román hatóságok 1945 és 1948 között apasztották a jogtalanul zárolt javakat: a törvénytelen alapítke-emelés mellett elfogadott „technikát” jelentett, hogy a vállalat vagyonek eladói eladták a céget. Ha viszont kárpótlásra került a sor, a román hatóságok gondosan levonták az általuk utólag kiderített „adókat” és „adócsalásokat”, így nemcsak a magyar, de egyetlen ország sem jutott hozzá Romániában lefoglalt vagyonához. Vincze Gábor megállapítja, hogy a magyar vagyon elrablása tekintetében folytonosság van az 1942-es jobboldali Antonescu tábornok és az 1945 utáni baloldali, majd kommunista vezetés között: az 1945-ös zárolás egyenesen hivatkozik is a fasiszta tábornok által hozott egyik tör-

vényre. A könyv másik következtetése, hogy a vagyonsvitában az amúgy magyar és magyar zsidó származású román kommunisták – Vasile Luca pénzügyminiszter, Alexandru Iacob helyettes államtitkár és Anna Pauker külügyminiszter – sokkal következetesebben védtek a román érdekeket, mint magyar elvtársaik a magyar érdekeket, jelentős veszteséget okozva azzal, hogy lemondtak a követelésekről.

A könyvnek politikai aktualitást ad, hogy az elmúlt időszakban a bukaresti médiában felvetették, miszerint Románia visszakövetelhetné a második világháború után Magyarországon maradt Gozdu alapítvány vagyont. A magyar külügyminisztérium álláspontja e tekintetben összecseng a könyvével: ez esetben Magyarország több mint 200 millió dolláros követeléssel állhatna elő.

Panek Sándori

A konferenciára érkező vendégek, köztük (középen) Borókai Gábor kormányzóvivő. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Próbaépítkezés a Remény utcában

Épül a franciahögyi lakónegyed

A franciahögyi lakónegyed társasházainak építése a terveknek megfelelően halad. Az első két, egyenként húszlakásos társasházba várhatóan 2001 májusában beköltözhetnek a lakók. A kivitelező cég újfajta hitelkonstrukciójának „próbaházát” a Remény utcában a november 30-ai határidőt tartva adták át.

A Franciahögy hosszú évek óta Szeged városrendezésének egyik megoldatlan problémáját jelentette. Tervezték ide konferenciaközpontot, bevásárlócentrumot, Világ Utcáját, míg a városrészből kihasított 5,5 hektár-

ros területet megvásárolta a Real Hungary Kft. A júniusi ünnepélyes alapkövetélt követően kezdtek el építeni a város új lakónegyedét, amelyben új utcát nyitottak. Hamarosan nevet is adnak neki, mivel a műszaki átadására a héten került sor.

Az első két, egyenként húszlakásos épületbe 2001 májusában költözhetnek be az új lakók. A cél húsz épület felhúzása a Franciahögy, a Makkoserdő sor és a Köröltés utca által határolt területen, amely négyszáz családnak ad otthont.

A vállalkozás nemcsak azért újszerű, mert Szeged egyik imponáns lakókörnyezetévé varázsolja az eddig meglehetősen elhanyagolt

tájat. Az építetők egy újfajta fizetési konstrukciót is kidolgoztak; a lakóknak ez garanciát jelent arra, hogy határidőre beköltözhetnek otthonaikba, míg a tőkeerős cégeknek sem kell a kényszerű leállástól tartania.

A lakónegyed megvalósulására garanciát jelenthet az az úgynevezett próbaépítkezés, amelynek során a Remény utcában, tartva az ígért határidőt, november 30-án átadtak egy lakóházat. Az első, ünnepélyes lakógyűlésre – rendhagyó módon – egy étteremben került sor. A franciahögyi lakónegyed leendő lakói remélik, hamarosan ők is jól laknak a beruházó asztalánál.

Tóth-Szenesi Attila

Új lakónegyed épül Szegeden. Házakat építenek a Franciahögyön. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A hetvenes Mezei Andrást is köszönti a Tiszatáj

Vörösmarty emlékezte

A reformkor meghatározó költőjére, a 200 éve született Vörösmarty Mihályra emlékezik több írásválal a szegedi irodalmi folyóirat, a Tiszatáj legfrissebb száma, amely a 70 éves Mezei Andrást is köszönti.

„Egy kérdő-faggatózó fiúlélek, a próféták ősz hajával; zilált glória a szív alakú koponya körül; közönyt robbantó nyugtalanság, gyermeki rácsodálkozás a fásult világra, amely megfér az atyákra jellemző megbocsátó bölcseséggel: ez az ember, akit mi Mezei Andrásként szeretünk – s ez az ember, akit mások – talán éppen mindezért – eljelentékteleníteni iparkodnak.” Ezzel a gondolattal indul a decemberi Tiszatájban Jókai Anna A kezdet vége felől című köszöntő írása. Az ünnepelt, a

70 éves Mezei András is megszólal a lapban, hiszen a Gyalog című versével kezdődik a szépirodalmi összeállítás, amelyben Bertók László, Pintér Lajos és Plugor Magor költeményei képviselik még a lírát. Közli a lap Utassy József Betlehem csillaga című rockopera-librettóját és Sigmond István Ahol árnyéka van a fáknak című novelláját.

Az ősszel jelent meg a Tiszatáj Könyvek sorozatban a „Honnan jövünk? Mik vagyunk? Hová megyünk?” című kötet, amelynek a Móra Ferenc Múzeumban megrendezett premierjén hangzott el Domokos Mátyás Kérdés kérdés hátán és Vekerdi László A „globalizációról” szólva című előadása – mindkettő olvasható a folyóiratban.

Vörösmarty Mihály születésének 200 évfordulójáról emlékezik meg a lap Szajbely

Mihály Délsziget északi fényben (Herder, az új mitológia és Vörösmarty), Fried István „S ki álmaimban él...” (Részlet a Csongor és Tünde elemzéséből) és Solymosy Boglárka Tündérek és kérék a pesti Ligetben (Vörösmarty Mihály: A 'Fátyol titkai' című tanulmányával, valamint Tózsér Árpád Ezredvégi sorok a könyvről (Vörösmarty-motívumokra) című versével, amely díjat nyert a Petőfi Irodalmi Múzeum Vörösmarty-pályázatán.

A Nézó rovatban Marko Juvan: Preseren szonettjei és a költői önreflexió című tanulmányát olvashatjuk a Vörösmartyval szinte azonos időben született szlovén költőről Lukács István fordításában.

„A mostani magyar római katolikus egyház egy múlt századból itt maradt öreg úr, aki kétségbeesve szalad ide-

oda, hogy az új dolgokat megismerje. Az életünk alapvetően más és bonyolultabb lett, mint húsz évvel ezelőtt volt. Ezt a dinamikus mozgást az idősödő klérus nem tudja követni, ehhez már az internet, a telekommunikáció világába beleszületett fiatalok van szükség. Amit mi át tudunk adni, az a helyállásunk, az erkölcsi tartásunk.” – mondja Benyik György teológusprofesszor „A Tisza-parton mit keresek?” interjúorozatban vele készült „Nyakendően is mindig pap vagyok” című beszélgetésben.

A Diákemlékletben ezúttal Vadai István Játék Karácsonykor (Nagy László karácsonyi versének értelmezése) című tanulmányát találja az olvasó. A folyóirat decemberi számát Plugor Sándor munkái illusztrálják.

H. Zs.

Budapest (MTI)

Az Európai Bizottság ismét pályázatot írt ki olyan programok támogatására, amelyek előmozdítják a testvérvárosok közötti kapcsolatok kialakítását, fenntartását és megszilárdítását – közölte az EU magyarországi delegációja.

A testvérváros-program 1989-ben az Európai Parlament kezdeményezésére jött létre, az átláthatóság és a partnerség jegyében.

Testvérvárosi programok

A pályázati felhívás célja az idén is olyan programok támogatása, amelyek erősítik az európaiság-tudatot és közelebb hozzák egymáshoz a különböző országokban élő embereket.

A program három rész-programot ölel fel: a testvérvárosok polgárai közötti kapcsolatok erősítését, az érintett

városok köztisztviselői számára képzések, konferenciák tartását, valamint szemináriumok szervezését a testvérvárosi kapcsolatok témakörében és szellemiségében.

A pályázaton részt vehetnek városok, önkormányzatok, önkormányzati szövetségek és helyi hatóságok.

A pályázati űrlapok letölt-

hetők az Europa Server weboldaláról.

A testvérvárosi kapcsolatokat is támogató, városokat egyesítő szervezet, az UTO – amelyhez még nem csatlakozott magyarországi település – új tagok jelentkezését várja.

A belépés feltételei, valamint a testvérvárosi kapcsolatokat kereső európai városok listája angolul és franciául olvasható az interneten (<http://www.fmcu-uto.org>).